

akademický rok 2017/2018

Diplomová práce - posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta, vč. titulů: BcA. Aneta Willertová

Název práce: Dokument o Du Du

Slovní hodnocení:

Aneta Willertová pojmenovává jako prvotní referenční prožitek, k němuž se navrácí při interpretaci vlastní práce, nahlédnutí sebe z perspektivy třetí osoby. V její diplomové práci vidíme, že se tuto „metodu“ pokouší posunout z roviny nepřenosného duchovního zážitku na úroveň praktického uměleckého průzkumu svých vlastních retreakcí a asociací při natáčení vybraných motivů: anomálií chrupu osob, které potkává, a pohybů při cvičení. Tyto dva motivy se volně setkávají vedle sebe ve dvou „screenech“ uvnitř videa, přičemž významová linie utvářená kolem „zubů“ dominuje, přestože titulkové komentáře často působí dvojznačně. Pohyb sledovaný při nácviu bojového umění se stává spíše dynamizujícím doplňkem.

Absence zvuku v díle nás navádí k povšimutí, že tím hlavním zkoumaným mají být způsoby dívání se: na pohyby těl a detaily úst. Textové titulky zase dokládají autorčin zájem o to, jaký existuje v pozorovaných věcech smysl a řád, který do nich mnohdy nevědomě vtiskáváme a projikujeme. Tento řád má často podobu iracionálních spojení a předsudků vznikajících zevšeobecnováním jednotlivých zkušeností pod vlivem potřeby zjednodušovat si orientaci ve světě.

Pro studium tohoto jevu si diplomantka zvolila něco, co si nespojujeme s výraznými předsudky rozšířenými v dnešní společnosti. Vybrala si detaily fyzické konstituce těl a jejich pohyby, obojí z toho důvodu, že ji afektivně provokují. O to citlivěji a nezatíženěji by analýza těchto předsudků mohla působit. Jedná se o pozorování těch „druhých“ – i když to nejsou druzí s velkým D a práce tak není spojena s velkým očekáváním politického či společensko-kritického komentáře.

Přesto její dílo zůstává možná až příliš na osobní úrovni. Vezmeme-li v úvahu okřídlené tvrzení, že i osobní může být politické, tady to k takové interpretaci příliš nesvádí. Také zůstává až příliš na středu škály mezi zaujatou obsesí pozorovanými fenomény a chladným odstupem. Nebo se spíše tuto – v dobrém slova smyslu „perverzní“ – obsesi pomocí použitých prostředků natáčení nedaří jednoznačně vsugerovat divákovi. Vybrané situace natáčení s oslovenými účastníky nejsou ani konfrontační, ani nejsou uspořádány exaktním způsobem do podoby celku, který by se snažil maskovat tajemství podvědomých asociací za přebujelou racionální analýzu.

Paleta použitých záběrů nepřesahuje několik zvolených formátů. Například u záběrů úst nevykročí k většímu detailu samotných zubů a udržuje si vzdálenost, z níž je rozpoznatelná polovina obličeje, což zvláště v lokálním školním kontextu může ovlivňovat význam a způsob čtení.

Potenciál starší ruční kamery, jejíž praktická výhoda spočívala v tom, že ji autorka mohla mít pořád u sebe, by mohl být podle mne lépe využit. Mohla hbitěji natáčet překvapivější detaily a dostat se tak lépe „pod kůži“ těm, které pozoruje a které využívá, aby se skrze ně sama portrétovala. Záběry prozrazují spíše pasivní přístup, který však nemusí být ve svém principu špatný, pokud se jedná o vědomou metodu: nastavím zvláštní situaci a čekám, co se stane.

Dokument o Du Du, který má být o možnosti portrétování skrze pozorování těl druhých, tak je v důsledku i dokumentem o schopnosti autorky vstupovat do média a vystupovat z něj a vytvářet si patřičný odstup k jeho uchopení tak, aby sloužilo k vlastnímu předání zpracované zkušenosti divákovi.

Myslím, že zde chybí ujasnění toho, co by práce měla „dělat“. Zda by měla diváka konfrontovat s posunutým způsobem autočina vnímání nebo přenášet obecnější sdělení. Tuším, že s odpovědí na tuto otázku by také bylo spojeno zpřesnění užitých formálních prostředků.

Jako pozitivní vidím v některých momentech nečekaně působivé spojení poněkud neohrabaného pohybu cvičících osob a záběrů na ústa. Ačkoliv jsem vůči propojení obou motivů byla zpočátku skeptická, autorce se podařilo v obrazové skladbě vytvořit překvapivé situace, které skutečně provokují, aniž bych si jako divačka byla schopná zcela vědomě zanalyzovat čím přesně a proč. Autorce se daří i prostřednictvím dodaných titulků citlivě vytvářet setkání obrazu a komentáře, která vedou minimálně k pousmání či zneklidnění.

V teoretické části práce považuji za důležitou autorčinu reflexi proměny situace samotného způsobu natáčení při volbě různých médií: kamery nebo mobilního telefonu. Promyšlená práce s momentem natáčení s oslovenými účastníky je myslím něco, co by mohlo její práci posunout ještě dál.

Pokud má být diplomová práce posledním „pokusným“ prozkoumáváním vlastního způsobu práce, po kterém může následovat přesnější zacílení uměleckého díla, pak je možné *Dokument o Du Du* označit za „pěknou“ diplomku, mám-li ze vyjádřit slovy autorky tak, jak je použila v její teoretické části diplomové práce.

Přála bych Anetě Willertové, aby veškeré kritické poznámky směřované k její diplomové práci pomohly zpřesnit a vylepšit způsob práce tak, aby byl v dalších projektech využit potenciál její dosavadní zkušenosti s médiem videa, a aby to nebyla poslední práce, kterou od ní uvidíme. Při konzultaci jsme se v náznacích bavily o budoucí možnosti celé série podobně zaměřených videí. Hodně štěstí k další realizaci.

Tuto práci doporučuji komisi k přijetí a navrhuji známku B.

Otázky k rozpravě:

1) Vnímá autorka výsledné dílo jako autoportrét nebo se pro ni s dokončením práce pojmenování formátu posunulo? O co víc je tento projekt autoportrétem než jakékoliv jiné dílo, které v sobě odráží autorovy způsoby vnímání?

2) Zajímala by mě autorčina vlastní odpověď na otázku, co je to dokument. Obecná definice je vždy problematická, ale s jakým očekáváním dala autorka dílu název právě *Dokument o Du Du*?

3) Mohla by se pokusit pojmenovat zásadní témata či motivy, která by divák měl v *Dokumentu o Du Du* nacházet?

Závěrečné hodnocení: Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení B

Návrh klasifikace: B

Posudek vypracovala: MgA. Alžběta Bačíková

Datum: 3. 5. 2018

Podpis: